

УДК 347.77

Олександр Гончаренко, Оксана Юрчишин

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ДЛЯ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ

Alexandr Goncharenko, Oksana Yurchyshyn

FEATURES VALUATION OBJECTS OF INTELLECTUAL PROPERTY FOR TECHNOLOGY TRANSFER

В умовах сучасних ринкових відносин як товар на ринку все частіше з'являються інноваційні технології, в основі яких лежать об'єкти інтелектуальної власності (ОІВ). Одним із етапів реалізації таких технологій є оцінка їх вартості, яка здійснюється згідно Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» та національного стандарту №4 "Оцінка майнових прав інтелектуальної власності" і разом з тим вимагає індивідуального підходу до окремих ОІВ.

Оцінка об'єктів інтелектуальної власності – це одне із найбільш важливих стратегічних питань управління, що здійснюється в багатьох випадках, визначених законом України. Існує безліч конкретних причин і мотивів для проведення оцінки інтелектуальної власності або оцінки економічного аналізу, а саме, для здійснення угод купівлі-продажу, визначення ціни на ОІВ і стратегічних цілей, фінансування та забезпеченості, податкового планування, а також для судових процесів.

З одного боку ОІВ характеризуються властивостями звичайного товару на ринку, такими як корисність – здатність задовольняти будь-яку потребу, рідкість – властивість, що є протилежною до загальнодоступності, універсальність – здатність обмінюватись на гроші чи інші ринкові товари. З іншої сторони їм притаманні особливості нематеріальних активів: корисність, різноманітність, унікальність, неповторність, терміновість, знос, необхідність управління, низький рівень ліквідності. Саме останні викликають складнощі і вимагають специфічного підходу при оцінці.

Виходячи із вище викладеного, доцільно оцінювати продукти трансферу технологій в декілька етапів.

Перший етап - попередня оцінка вартості виробництва інноваційної продукції, що включає:

- постановка завдання;
- визначення вартості виробництва інноваційної продукції при одностадійному виробництві;
- аналіз ризиків.

Далі, використовуючи методи визначених законодавством витратного (інвестиційного), ринкового (порівняльного) та дохідного (фінансового) підходів, необхідно здійснювати другий етап оцінки з обов'язковим врахуванням наступних елементів:

- величини прибутку, який можна очікувати від продажу інноваційної продукції;
- розміру інвестицій до періоду початку фінансової віддачі;
- розміру фінансового повернення від реалізації інноваційного проекту;
- дослідити чутливість вартості проекту до ключових параметрів: продукції конкурентів та постачальників сировини і матеріалів.

Так як інноваційні технології дають фінансову віддачу тільки після випуску продукції, ефективним при визначенні вартості ОІВ з метою трансферу технологій є застосування інвестиційного аналізу для оцінки економічної ефективності.